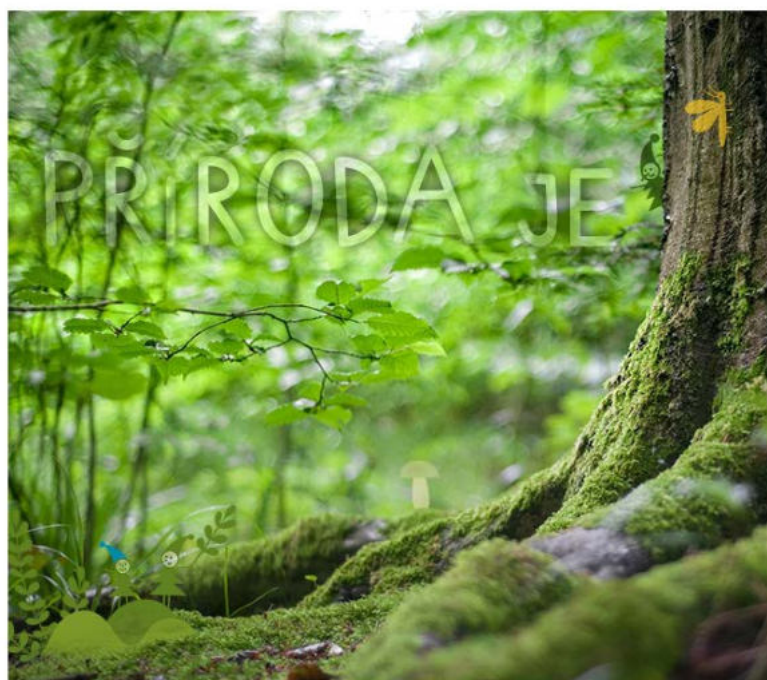

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

LEDEN

2021

newsletter Asociace lesních mateřských škol

PF2021

Milí rodiče,

příroda a společenství, dvě jistoty, které nám jsou největší oporou, a proto je důležité o ně pečovat a to i přes různé překážky, které přichází. Se sklonkem roku přišlo stanovisko hlavní hygieničky, v němž na základě zákazu shromažďování potvrzuje zákaz provozu lesních klubů. Odůvodnění ani návrhy řešení nejsou ve stanovisku nijak zohledněny. **Stojíme za vámi a dětmi**, které mají právo na vzdělání a kontakt s přírodou. Práva rodičů jsme připraveni hájit i v souvislosti s čerpáním ošetřovného, zejména u OSVČ, které mají děti v lesních klubech. Máme i dobré zprávy. Na konci roku vyšla **metodika přírodní pedagogiky** a k ní poutavý rozhovor s její autorkou Johanou Passerin. Ta Vám také přináší pohled na leden očima svátků a tradic, které ožívají v lesních školkách.

Přejeme Vám pevné zdraví a oporu v tom, co je.

Za Asociaci lesních MŠ,
Tereza Valkounová

Hra jako základ přírodní pedagogiky

Hra je neopakovatelné stadium dětského vývoje, a dokáže rozvíjet vnímavost a prohlubovat kontakt se sebou samým a se světem. Přírodní pedagogika v mnohém na principech hry staví, a to především v oblasti svobodné hry. Ta má ale také svá pravidla. *“Hra je dítětem iniciovaná a řízená činnost, tedy vyžaduje vlastní aktivitu, soustředění, pozornost. Také je důležité říct, že svobodná hra, aby byla svobodnou hrou, potřebuje určité podmínky: bezpečí, důvěru, hranice. Když nejsou splněné, když například schází bezpečí, nemůže přijít ponor do hry, nemůže se rozvinout její tvořivý aspekt,”* říká Johana Passerin. Ke hře není potřeba mnoho pomůcek, a mnohdy si vystačíme jen s přírodninami, písničkami, či příběhy. Co se s dětmi ale může stát, když nemají dostatečný prostor ke hře? A jak dětem prostor ke hře poskytnout? (Nejen) to se dozvíte v rozhovoru Johanou Passerin [zde](#).

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

LEDEN

2021

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Proč je / není náš lesní klub v provozu

S koncem roku 2020 přišlo do Asociace lesních MŠ vyjádření Ministerstva zdravotnictví, které standardní provoz lesních klubů neumožňuje. Zásadní omezení pro lesní kluby vyplývá zejména z opatření vlády, které omezuje pohyb na veřejně přístupných místech na počet 2 osob, to se týká i pobytu v lese. Přestože klasické i lesní mateřské školy jsou v provozu a epidemiologické riziko není v lesních klubech vyšší, než např. v budově MŠ, ministerstvo tuto argumentaci nepřijalo, respektive na ni nijak nereagovalo. Některé kluby mají podmínky na to, aby svůj provoz zajistily alespoň v omezeném režimu, jiné bohužel přerušují provoz, dokud nebude PES na stupni 3. Se stanoviskem ministerstva zdravotnictví [nesouhlasíme](#). Plně chápeme a sdílíme rozhořčení některých z vás nad ignorancí státních úřadů, které trvají na formalitách, a nereflktují dopady na běžné občany.

Jedním z takových příkladů je i ošetřovné, které mohou čerpat jen někteří rodiče. Ministerstvo práce a sociálních věcí standardně umožňuje čerpat ošetřovné rodičům, kteří jsou v zaměstnaneckém poměru. Avšak ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO), které administruje stejně zaměřený program "Ošetřovné" pro OSVČ, změnilo na podzim znění programu a nově nabízí podporu pouze těm OSVČ, jejichž děti chodí do školy či školského zařízení. OSVČ, jejichž dítě chodí do lesního klubu, dětské skupiny atp. jsou z podpory MPO vyloučeny. Více informací k ošetřovnému najdete v novince na hlavní stránce a ve FAQ v členské části webu - může vám je předat zástupce vašeho lesního klubu.

Jak to změnit?

Pokud se chcete spolupodílet na změně nastavených parametrů vládních opatření, oslovujte politiky a zástupce Ministerstva zdravotnictví (kontakty naleznete [na našem webu](#)). Rodiče, kteří mají děti v lesních klubech, mohou podat vlastní stížnost adresovanou ombudsmanovi. **Můžete se podívat na stížnost [na našem webu](#), kterou s námi sdílela maminka z jednoho lesního klubu. Formulář stížnosti je [ke stažení zde](#) nebo lze stížnost podat [online](#).** Aktuálně pomáháme řešit případ rodiče, po kterém MPO požaduje vrácení poskytnuté dotace "ošetřovné pro OSVČ" za jarní období, kdy však platila odlišná pravidla. Podle právního výkladu, který máme k dispozici, je tento postup MPO neoprávněný. Pokud MPO nárokuje vrácení podpory i od vás, kontaktujte nás prosím neprodleně prostřednictvím koordinátora/ky vašeho lesního klubu (platí jen pro členské organizace). Máme právníkem zpracované odvolání.

**Měníme systém.
S odvahou.**

Iceland
Liechtenstein
Norway

Active
citizens fund

Nadace OSF

VÝBOR DOBRÉ VŮLE

SKAUTSKÝ
INSTITUT

Advokační aktivity ALMŠ jsou podpořeny z programu [ACTIVE CITIZENS FUND](#), který je realizován v rámci Fondů EHP a Norska 2014 – 2021 a který v ČR spravuje Konsorcium, které tvoří [Nadace OSF](#), Výbor dobré vůle – [Nadace Olgy Havlové](#) a [Skautevský institut](#).
Prostřednictvím Fondů EHP a Norska přispívají státy Island, Lichtenštejnsko a Norsko ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů v Evropském hospodářském prostoru (EHP) a k posilování spolupráce s patnácti evropskými státy.

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

LEDEN

2021

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Metodika vzdělávání na dálku

Pro lesní kluby, jejichž provoz byl přerušen, je k dispozici [metodika vzdělávání předškolních dětí](#). Hlavním záměrem metodiky bylo ukázat, že lze naplnit cíle předškolního vzdělávání v činnostech s vámi, rodiči, venku v přírodě i doma a lze se zcela obejít bez času u obrazovky.

LEDEN

Laskavost je jako sníh. Všechno, co přikryje, zkrášlí.

~ Khalil Gibrán

(úryvek z připravované knihy Johany Passerin: *Svátky a tradice*)

Pokud napadne v lednu sníh, je všechno čisté, smířené, srovnané, bělostné, ozdobené. *Jako v nebi, tak i na zemi.* Říká se čistý jak padlý sníh, sněhová *přikrývka*. Bílá barva je v západní kultuře barva čistoty, nevinnosti, prvopočátku. Bílé jsou pláště zdravotníků, obvazy, nevěstiny šaty, plenky Neviňátka. Bílá znamená milosrdenství, úlevu, zkonejšení. Sníh všechno, aby se to mohlo obnovit a proměnit. Poskytuje blažený odpočinek. Něhu, milost a objetí. Bílá je také barva papíru, na který píšeme - rok před námi leží jako prázdný, nepopsaný sešit. Svět začal nanovo, ať už (znovu)rozením Ježíška nebo restartem silvestrovských oslav. Leden - Januarius má jméno podle římského boha jménem Janus (Janus), který byl bohem nových začátků, bran, vchodů, začátků a konců. *lanua* znamená latinsky brána. Janus byl bohem s dvěma tvářemi, z nichž jedna hledí dozadu, druhá dopředu. Lidé na začátku roku hledí s nadějí do budoucnosti, doufají, že bude nadcházející rok lepší, než ten uplynulý. Bilancují a plánují, někteří si dávají předsevzetí. Snaží se vykročit jinak a lépe, nebo udělat nějaký symbolický úkon, který by jim zajistil přízeň osudu, štěstí.

Je dobré vědět, že Vánoce končí až 6. ledna svátkem Klanění tří králů. Kdo prožil tyto svaté dny, trvající 13 dní a nocí (proto Vánoce) v klidu a usebrání, vrací se zpátky do života inspirován a osvěžen. Pak se snad podaří ještě déle uchovat v sobě sváteční náladu a tento obraz: Na začátku Vánoc přichází k právě narozenému děťátku pastýři. Probudilo je nezvyklé světlo na noční obloze, a oni, napůl vyděšení, napůl zvědaví a ohromení, přicházejí tmou k prosté chýši, kde najdou na seně dítě. Tito prostí lidé mu pak přinesou své dary - jídlo a přikrývky. Přinesení těchto darů je spontánním aktem srdečnosti, péče. Na konci Vánoc vidíme přicházet Mudrce. Také tito urození mudrcové si všimli znamení na obloze, která se jim ukázala možná dávno před tím, než se Ježíšek narodil. Vyčetli z nich, že se má narodit Král, a vydali se mu poklonit. Každý přicestoval z jiné země a nesli dary vpravdě královské a symbolické - zlato (královská hodnota), kadidlo (oběť) a myrrhu (věčné kněžství). Jak kadidlo (olibanum) tak myrrha jsou vzácné pryskyřice, které bývaly používány při obětním vykuřování a rituálech.

Svátek klanění tří králů se v liturgickém kalendáři jmenuje Epifanie a označuje jak svátek Tří králů, ale také čtyřtýdenní období od první neděle po Třech králich do Hromnic. Přesněji řečeno, jsou to čtyři neděle od první neděle po svátku Tří králů včetně. Doba královská tedy následuje Vánoce, tak jako jim Advent předchází.

[Kráčejte pomalu a s očima otevřenýma krásám světa!](#)

Zpravodaj MŽP

V závěru roku vydalo Ministerstvo životního prostředí [zpravodaj](#), jehož čtení potěší příznivce vzdělávání dětí venku. Ohlíží se za úspěšným vývojem lesních školek v České republice, a přináší také rozhovory s průkopníky environmentální výchovy Jiřím Kulichem a Petrem Danišem.

Sleva Thermos

Potřebujete kvalitní termosku na jídlo nebo pití (nejen) do lesní školky? Na termoskách od [firmy Thermos](#) máme rádi, že lze dokupovat náhradní díly, dobře drží teplotu a lze si na ně doobjednat gravírování, díky kterému si dítě svoji termosku dobře pozná. Kód na **11% slevu** vám poskytne koordinátor/ka vaší lesní školy (najde ji v členské sekci). Nákupem zároveň podpoříte i Asociaci lesních MŠ - v roce 2020 dostala ALMŠ od firmy Thermos 11.787 Kč za 88 objednávek se slevovým kódem. Děkujeme!

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

ÚNOR

2021

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Tiše spí krajina zimní přírody. Jsme na tom podobně – zamrzlí v lockdownu. Hřeje nás naděje a soudržnost blízkých lidí. Vyjednávání ALMS pokračují, a to i díky tomu, že vy, rodiče, oslovujete politiky, aby řešili situaci lesních klubů. Děkujeme, že to nevzdáváte a podporujete vaši lesní školku. Pro radost z času venku přinášíme ukázky jednoduchých her inspirovaných přírodní pedagogikou. Zkuste si někdy také stát se v lese dítětem. Je dobré vědět, že pod nohama teď máme tenký led. Je dobré jít obezřetně. Ale je důležité jít dál. Jako bizon, který neúnavně postupuje prérií.

Hodně zdraví a sil!
Tereza Valkounová

Únor

(ukázka z připravované knihy Johany Passerin: *Svátky a tradice*)

Hromnice – hledání inspirace, práce se záměrem, otvírání pole

Hromnicemi se završí cesta tmou se světlem. Přibližně čtyřicet dní před Slunovratem, tj. mezi svátkem Samhain, resp. Dušičky, a svátkem sv. Martina, bylo světlo nošeno přicházející tmou v lucernách a lampionech, a bylo vzato domů, do lidských domovů a srdcí. Pak následovaly rituály *narůstání světla uvnitř* reprezentované například adventním věncem nebo chanukovým svícem. Důležité bylo, že světlo se v této *inkubační době* čtyřiceti snů *uvnitř* rozmnožilo a v dalších čtyřiceti dnech zvnitřnilo. Mohli bychom mluvit o jakémsi procesu trávení duchovní potravy, získané během Adventu a Vánoc. Nyní vystoupí opět na povrch, vyneseno člověkem, jako oduševnělé, člověčenstvím prochnuté světlo. Ve svátek Hromnice, resp. Imbolc, přibližně čtyřicet dní po Slunovratu je světlo vyneseno zpátky na svět. Člověk daruje světlo Zemi. V křesťanském pojetí byl takto Zemi a lidem darován Kristus.

Židé právě v tento čas slaví *Tubišvat*, Nový rok stromů, nebo Narozeniny stromů. Ve starozákonní tradici to byl den, kdy hospodáři měli přinést oběť prvních plodů do chrámu. Moderní judaismus zdůrazňuje sázení stromů a jejich ochranu, ochranu přírody a Země jako takové. Klade praktikujícím Židům otázku, co my lidé můžeme udělat pro Zemi? Jak ji můžeme chránit? V původní i současné židovské tradici vidíme symboliku počátku nového vegetačního cyklu a rituální zahájení práce s půdou. Na sváteční stůl patří semena, sušené ovoce, oříšky, zejména takové, kde plod obsahuje velké množství semen, jako třeba fíky a granátové jablko. Všechno pomíjivé je však jen podobenstvím. A proto zdaleka nejde ale jen o fyzická semena, ale i o nové plány a záměry, o jakýsi osevňovací plán duše.

Hromnice jsou svátkem počátku jara, které se děje zatím ještě ve skrytu, pod povrchem, uvnitř pupenů, pod sněhem a ledem. Nachází se v polovině zimy, na půl cestě mezi zimním Slunovratem a jarní rovnodenností.

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

ÚNOR

2021

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Na Hromnice si lidé nechávají požehnat svíce, které si pak rozsvěcují v temných chvílích života, např. při bouřce, nebo na znamení pocestným, aby věděli, kde najít útočiště. Svíce se zapalovaly pro ochranu před bleskem a požárem. Proč? Je to aplikace principu, že podobné vytváří podobné, sympatetická magie. Plamen svíčky, vyrobený na Hromnice, tj. v den, kdy zazní hrom a ohlašuje začátek jara a polních prací, a blesk otevírá pole, chrání před bleskem. Plamen svíčky je oheň, který kontrolujeme; a protože svíčka byla vyrobena rituálním způsobem v určitý posvátný den, je metaforou pro bezpečný blesk, odvrací jeho úder, respektive i další podobné fatální zásahy osudu.

Masopust – svátek integrace běsů a démonů

Hromnicemi počínaje se mění charakter svátků. Dosud svátky přinášely obrazy ctností a kvalit, inspirovaly a posilovaly. Nyní se dostáváme ke svátkům, které vnitřně proměňují, osvobozují a očišťují. Ale má se malé dítě důvod očišťovat? Nikoli. Masopust a následující svátky až po Svatého Jana jsou rituály pro dospělé. Pokud s nimi chceme pracovat ve školce, musíme být daleko obezřetnější a vybrat, který aspekt můžeme či máme použít. Musíme být ještě opatrnější na prosté přejímání forem. Ještě před několika desítkami let byl „tradiční“ masopust záležitostí dospělých a děti mu tiše přihlížely. (Možná takovým ještě v některých komunitách zůstává a možná, že lesní mateřské školy jsou právě takovými komunitami.) Tak či onak platí, že v rámci oslav dospělí pouští ze řetězu svou pudovou stránku. Německý anthroposof a malíř Karl-Heinz Flau o tom píše: *„Vezmeme-li zábavu opět vážně a budeme-li mít odvahu k sebepoznání, mohou nás maskary ještě i dnes osvobodit od démonů a bubáků, kteří přebývají na dně naší duše, aby pak nadcházející jaro nalezlo svobodné duše a otevřené smysly.“* (Die Dreiheint im Jahreslauf, s. 64, překlad autorka)

Co se myslí tím, že máme brát vážně humor? Masopustní doba od nás žádá, abychom se srdečně zasmáli sami sobě. Smíchem uvolnili strach a připustili (brali vážně), že každý z nás má nějaké temné stránky, které se sám před sebou snaží schovat, přestože rozumově ví, že sám před sebou se člověk schovat nemůže. Humor, nadsázka, metafora zde slouží jako bezpečný, chráněný prostor. Masky zároveň zobrazují démona, bubáka, trapnost, stín, ale zároveň člověka chrání. Tak už to je – mnoho našich masek vzniklo ve snaze vyrovnat se s nedačnou, příliš náročnou situací. Masopust poskytuje příležitost masku zhmotnit a pak odložit.

Kořeny Masopustu – karnevalu – sahají daleko do minulosti, ke kultu boha Dionýsa. Religionista Radek Chlup popisuje Dionýsa jako boha jinakosti. „V Dionýsově kultu nejde o zničení veškerého řádu, ale o to, jak do tohoto řádu funkčně zakomponovat jinakost tak, aby ten řád nezrušila, ale naopak dokázala posílit.“ Masopust tedy můžeme vnímat jako svátek smíření se svými běsy, svátek jinakosti, která se stává zdrojem. Dionýsos by mohl být stejně dobře bohem inkluze, jako je bohem vína a nevázaného veselí.

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

ÚNOR

2021

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Rozhovor: Školky, kde voní stromy

"Děti milují balancování, šplhání, hrabání... To vše je důležité k vytvoření základních drah v mozku pro rozvoj myšlení i centrum řeči, což dokládá i plno logopedů, přičemž to bylo ověřeno i v praxi. V lesních školkách dostávají děti bohatou náruč příležitostí k pohybu i poznávání všemi smysly," říká v rozhovoru Tereza Valkounová. Jak to chodí v lesních školkách, ale také v rámci fungování Asociace lesních MŠ? To si můžete přečíst v rozhovoru v časopise Miminko nebo [zde](#).

Provoz lesních klubů

Děkujeme všem, kdo se ozývají Ministerstvu zdravotnictví, ombudsmanovi a poslancům. Podle [názoru hlavní hygieničky](#) nemají být lesní kluby v provozu, a totéž zaznělo i od Ministra zdravotnictví Blatného při tiskové konferenci vlády 22. ledna 2021. Politici se tématu tedy zjevně věnují, přičemž poslanec Jiří Mihola ve Sněmovně apeloval na umožnění provozu lesních klubů, a stejně tak poslanec Lukáš Bartoň podal písemnou interpelaci ministru Blatnému. Přístup Ministerstva zdravotnictví k lesním klubům nadále řešíme, a proto jsme ověřili dosah aktuálních vládních opatření na provoz lesních klubů. Podle právní analýzy lze zajistit pouze jejich omezený provoz, přičemž jeho přesnou podobu je potřeba nastavit dle podmínek jednotlivých klubů. Mezi obecně platné zásady patří:

- Nepohybujeme se ve veřejném prostoru,
- dbáme na dezinfekci rukou při vstupu kohokoli do prostor lesního klubu,
- průvodci, rodiče i děti dodržují zprísňená hygienická pravidla klubu (stejná jako v MŠ),
- rodiče se neshromažďují v prostoru lesního klubu,
- obratem řešíme jakékoliv podezření na onemocnění dítěte nebo dospělého,
- sledujeme a následujeme doporučení místně příslušného orgánu kontroly veřejného zdraví.

**Měníme systém.
S odvahou.**

Iceland
Liechtenstein
Norway

Active
citizens fund

Nadace OSF

VÝBOR OCHRANĚ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

SKAUTSKÝ INSTITUT

Advokační aktivity ALMŠ jsou podpořeny z programu [ACTIVE CITIZENS FUND](#), který je realizován v rámci Fondů EHP a Norska 2014 – 2021 a který v ČR spravuje Konsorcium, které tvoří [Nadace OSF](#), Výbor dobré vůle – [Nadace Olgy Havlové](#) a [Skauský institut](#). Prostřednictvím Fondů EHP a Norska přispívají státy Island, Lichtenštejnsko a Norsko ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů v Evropském hospodářském prostoru (EHP) a k posilování spolupráce s patnácti evropskými státy.

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

ÚNOR

2021

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Co venku v únoru?

Dětská hra v přírodě má nekonečně podob. Podívejte se, co všechno lze zažít venku. My dospělí si k tomu můžeme přidat pohled, co vše se při tom naučí – nebo se přidat ke hře s dětmi. Přinášíme příklady her z [Metodiky přírodní pedagogiky](#) a něco zimního navíc:

- setřásat sníh z větví, plotů
- klouzat se z kopce
- kutálet se z kopce
- běhat z kopce
- skákat do hluboké závěje
- rozbíjet led
- hloubit chodby ve sněhu nebo stavět iglú
- hrát hru: "co ti to připomíná" s kusem ledu nebo sněhu
- ležet na zádech a pozorovat mraky, nebe a padající vločky
- modelovat z jílu (pokud není sníh)
- jít po proudu potoka
- dívat se, jak mrzne voda; dělat *zmrzlé šperky* do formičky na cukroví dát šípky, zelené jehličí...bobule, provázek a nechat zmrznout
- kreslit klackem do sněhu
- pozorovat stopy
- poslouchat znějící stromy (položít ucho na kmen stromu a udeřit do něj dlaní) - stromy znějí různě v závislosti na tloušťce, výšce, teplotě, vlhkosti... zhruba jako velký buben
- pozorovat veverky a ptáky

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

BŘEZEN

2021

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Jsme opět, nebo ještě pořád, s dětmi zavření doma. Omezení kontaktů na minimum považují epidemiologové za nezbytné opatření. Bohužel není jasná vyhlídka, že to budou právě děti, kdo jako první budou moci obnovit kontakty, jakmile to epidemiologická situace dovolí – ALMŠ proto nyní napne síly právě tímto směrem. Pomáhají nám k tomu i data porovnávající počty karantén v lesních MŠ a klubech s čísly z mateřských škol z podzimu 2020. Než se děti vrátí do školek, budme si vzájemnou oporou, zejména pro případ nouze jednotlivých rodin. Toho lze docílit mimo jiné založením tzv. sociálního fondu. Březnový čas nám může pomoci k vyrovnaní sil – pustíme k vodě, co neslouží životu, zasadíme novou obživu, potěšíme smysly prvními květy a ptačím zpěvem. Děti nám mohou být dobrou inspirací, co dělat venku a my jim naopak při činnostech doma.

Ať jste zdraví na těle i na duchu!

Tereza Valkounová

Březen

(ukázka z připravované knihy Johany Passerin: Svátky a tradice)

Na březen připadá období velkého půstu, první jarní den, začátek polních prací, otloukání píšťalek a většinou také svátek vynášení Morany. Slaměná panenka nebo panák, zástupná oběť je odnesena k řece nebo k potoku, kde je zapálena a utopena. Lidé po ní házejí kameny, spílají jí, ale zároveň k ní chovají posvátnou úctu. Zemře přeci za nás, místo nás, jak se zpívá ve staré písni *Morena, Morena, za kohos umrela? Za švarné dievčice, za pyšných mládencov... len za ty krestiany*. Spolu s ní se pálí a po vodě posílají naše starosti, prázdné formy, odumřelé zbytečnosti, nemoci a strachy, vše nefunkční, neplodné, nepotřebné. Je to symbolický krok odehnání smrti, a zároveň akt vědomého a dobrovolného odevzdání toho, co se již přežilo, akceptace pomíjivosti. Je známo, že je lepší svobodně se z vlastní vůle s něčím rozloučit, než čekat, až zasáhne "osud" nějakou lekcí života.

Říká se – vyprovázíme zimu, vítáme jaro, ale to je jen obraz. Jsme to my sami, kdo se má obrodit. Při Masopustu jsme se pokusili potkat se svými stíny. Dělo se to v karikované, a tudíž bezpečné formě. Pokusili jsme se je integrovat. Člověk nemůže integrovat něco, o čem neví. Teprve s tím, co pozná, může začít nějak pracovat a dospět ke svobodnému rozhodnutí ke změně, k opuštění nefunkčních vzorců v chování a myšlení. Právě k tomuto účelu slouží postní doba, trvající šest týdnů.

Létečko je pentlemi ozdobená ratolest. Zatímco Morana je postava upletená ze staré slámy zpodobňuje stařenu, létečko je březová větévka, na níž raší lístky. Panna. Břiza je prvním stromem stromové abecedy a je stromem počátku. Z pohádek známe symboliku kouzelného proutku, jehož šlehnutím dochází k proměně. Masopust nabízí možnost *usmířit se s vlastní nedokonalostí, temnými stránkami a běsy a na místo výčitek s nimi začít něco dělat*. Morana jako důležitý milník před koncem postní doby je pokračováním tohoto procesu, který vyvrcholí Velikonocemi.

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

BŘEZEN

2021

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Sociální fondy

Do nepříznivé nepředvídatelné životní situace se může dostat každá rodina a to nejen v časech covidových. Závažná nemoc, ztráta zaměstnání nebo jiná těžká situace může rodičům znemožnit pravidelné platby školného. To poslední, co dítě v tyto těžké časy potřebuje, je měnit školku. Ta může zůstat místem stability a bezpečí. Na únorovém setkání členů jsme blíže seznamovali s fungováním tzv. sociálních fondů. Do sociálního fondu mohou přispívat fyzické i právnické osoby, včetně školky samotné (např. výtěžkem ze školkových akcí). Každý příspěvek do sociálního fondu je řádně účetně evidován. Vklad do sociálního fondu je z účetního hlediska darem a škola uzavře s darujícím řádnou darovací smlouvu, který ji může využít ve svém daňovém priznání. Pokud bude fond naplněný, mohou rodiny v nouzi požádat školku o dočasné snížení školného. Teď je ten pravý čas držet pospolu a půjde-li do takového záměru celá vaše komunita a každý přispěje svou troškou, může z toho být velký užitek pro potřebné.

Výstupy z dotazníku o šíření koronaviru

V listopadu 2020 proběhlo na Masarykově univerzitě spolu s Ústavem zdravotnických informací a statistiky dotazníkové šetření o šíření koronaviru v mateřských školách v ČR. Zajímalo nás, jak si v tomto ohledu vedou lesní školky. V první polovině února 2021 jsme oslovili členy ALMŠ se žádostí o vyplnění dotazníku sestaveného stejnou metodikou za období od 1. září 2020 do vánočních prázdnin.

Z dat sezbíraných za říjen 2020 (tzn. dat přímo srovnatelných s výzkumem Masarykovy univerzity) vyplývá, že **LMŠ i LK jsou výrazně méně zasažené karanténou než kamenné MŠ**. Zatímco podíl MŠ v karanténě se v říjnu výrazně zvýšil (z 9,1% v první polovině října na 22,1% ve druhé polovině října), situace v lesních školkách byla relativně stabilizována, přičemž zde došlo k lehkému navýšení (z 5,8 % na 7,2 % ve druhé polovině října). Karanténa postihla kamenné MŠ v obou sledovaných obdobích v každém kraji ČR, zatímco u LMŠ a LK se karanténa vyskytla jen v 5 krajích v první polovině, a v 8 krajích ve druhé polovině měsíce. Z dat **za celé sledované období** (1. 9. – 22. 12. 2020) je vidět, že LK si vedou podobně jako LMŠ (za celé období bylo v karanténě 21,1 % LK a 20,4 % LMŠ). První výsledky dotazování byly prezentovány na členské schůzi ALMŠ (vaše školka je má k dispozici v zápisu jednání), kompletní data budeme zveřejňovat v dubnovém newsletteru.

**Měníme systém.
S odvahou.**

Iceland
Liechtenstein
Norway
Active
citizens fund

Nadace OSF

VÝBOR PRO DOPROUDNOST
VÝBOR PRO DOPROUDNOST

SKAUTSKÝ
INSTITUT

Advokační aktivity ALMŠ jsou podpořeny z programu [ACTIVE CITIZENS FUND](#), který je realizován v rámci Fondů EHP a Norska 2014 – 2021 a který v ČR spravuje Konsorcium, které tvoří [Nadace OSF](#), Výbor dobré vůle – [Nadace Olgy Havlové](#) a [Skauský institut](#). Prostřednictvím Fondů EHP a Norska přispívají státy Island, Lichtenštejnsko a Norsko ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů v Evropském hospodářském prostoru (EHP) a k posilování spolupráce s patnácti evropskými státy.

Nová opatření vlády uzavřela školky

Od 1. do 21. března 2021 nesmí být z rozhodnutí vlády školky v provozu. Uzavření se bohužel týká všech lesních MŠ i klubů. Podrobnosti o možnostech čerpání ošetřovného najdete [ZDE](#). Bohužel je pravda, že možnost čerpat ošetřovné skrze podpůrné programy MPO nemají rodiče dětí z lesních klubů (lesních MŠ se toto omezení netýká). I přes uzavření škol mají lesní MŠ poskytovat předškolní vzdělávání dětem v rámci roku povinné předškolní přípravy – toto vzdělávání musí mít nyní distanční formu (dle Zákona č. 561/2004 Sb., § 184a) a dítě má povinnost se takového vzdělávání účastnit.

Školkové a odečet z daní

Pro rok 2020 činí sleva za umístění dítěte v předškolním zařízení 14 600 korun za každé dítě. Školkové je možné uplatnit pouze jednou za rok v daňovém přiznání (nebo ročním zúčtování daně) pouze jednoho z rodičů. Daňově uznatelné je školkové v mateřských školách (tedy zapsaných ve školském rejstříku), v soukromých zařízeních provozovaných na základě živnostenského oprávnění nebo v dětských skupinách. Pro rodiče dětí docházejících do jiných zařízení (např. lesních klubů) nárok na odpočet školkového nevzniká.

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

DUBEN

2021

newsletter Asociace lesních mateřských škol

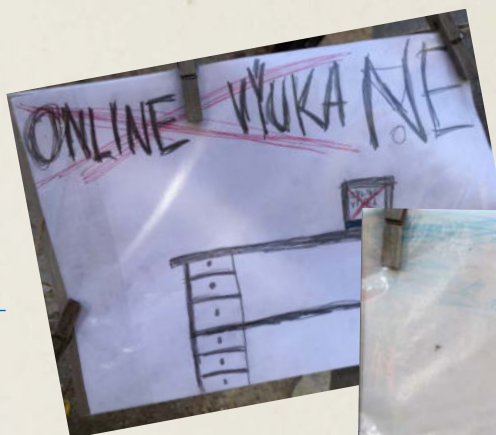
V lesních školkách je rušno a není to bohužel jarním bzukotem dětí. V neděli dorazil z MŠMT materiál k 1. vlně návratu dětí do škol od 12. dubna. Lze to vnímat jako posun – snaha poskytnout včasné vodítko, co nás čeká. Lesní školky nesouhlasí např. s omezením přítomnosti předškoláků do maximálního počtu 15 dětí. Pedagogika dlouho hlásá, že věková heterogenita je přínosnější, takže pokud je v pořádku 15 dětí pohromadě, proč musí být stejného věku? Na to se nyní ptáme ministerstev. Je potřeba, aby hlas dětí nezapadl – proto oživujeme apel na vládu [#detijakovladnipriorita](#). Je velmi pravděpodobné, že se vše ještě mnohokrát změní. To je duch jara – proměna, rozkvět, pohyb vpřed, oživení, znovuzrození. Zasadíme a pečujeme o semínka naděje a radosti ze života, ať roste a neuvádá, v zájmu dětí.

Radostné jaro vám přeje,
Tereza Valkounová

Malujte vládě

Po roce chaotických opatření a nedostatečných řešení je zřejmé, že vzdělávání a situace dětí není vládní prioritou. Rodiče dětí z lesních školek proto vytvořili pro děti možnost vyjádřit obrazem, jak se v lockdownu cítí. Obrázky putují [do veřejného prostoru](#) a na úřad vlády, než je vyšlete do světa, můžete je také vyfotit a umístit na facebook s [#detijakovladnipriorita](#).

Obrazová akce bude trvat, dokud se všechny děti nevrátí za svými kamarády do všech typů a forem vzdělávání.

**Měníme systém.
S odvahou.**

Iceland
Liechtenstein
Norway

Active
citizens fund

Nadace OSF

VÝBOR DOBRÉ VŮLE

SKAUTSKÝ
INSTITUT

Advokační aktivity ALMŠ jsou podpořeny z programu [ACTIVE CITIZENS FUND](#), který je realizován v rámci Fondů EHP a Norska 2014 – 2021 a který v ČR spravuje Konsorcium, které tvoří [Nadace OSF](#), Výbor dobré vůle – [Nadace Olgy Havlové](#) a [Skauský institut](#). Prostřednictvím Fondů EHP a Norska přispívají státy Island, Lichtenštejnsko a Norsko ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů v Evropském hospodářském prostoru (EHP) a k posilování spolupráce s patnácti evropskými státy.

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

DUBEN

2021

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Duben

(ukázka z připravované knihy Johany Passerin: Svátky a tradice)

Duben nám přináší mysterium znovuzrození, v pravém slova smyslu vzkříšení, z mrtvých vstání. Koncem března jsme spolu s Moranou odhodili odumřelé části sama sebe, které jsme však předtím museli přijmout, integrovat, akceptovat. Smířili jsme se a usebrali, voda jarního tání vzala s sebou všechno, co by už v novém životě nemělo své místo a nemohlo by fungovat. Takto očistění smíme podstoupit zážitek fyzického i duchovního znovuzrození v čase Velikonoc. Pohanský, židovský i křesťanský význam tohoto období má jedno společné: jde tady o svobodu. Máme před sebou **téma osvobození z otroctví, vysvobození ze zakletí, cestu do podsvětí a zpět, znovuzrození**. Přes tyto společné rysy je to zároveň jeden z nejsložitěji pochopitelných svátků. Za tisíce let se nám naskládaly vrstvy symbolů a významů. Je velice těžké z dostupných obrazů vybrat ty, které se osobně dotýkají právě nás. A z nich pak ty, které by byly vhodné pro děti. Je prostě těžké si vybrat. I toto téma: „vybrat si“ je jedním z ústředních témat Velikonoc.

P.S. Symbolice a tradičním rituálům Velikonoc jsme se blíže věnovali [v loňském březnovém newsletteru](#), jejich stálá platnost je uklidňující v této nejisté době.

Rytmus a řád

Jak se mají děti bez školky? Nejvíce jim chybí kamarádi. Rodičům schází rytmus a řád, který školka přinášela do jejich životů. Popisují, že se děti večer nedaří včas uspat, pozdě vstávají, bojkotují společné jídlo, odpolední spánek se přesouvá na později nebo zcela odpadá. Děti se odmítají obléci a jít ven, nebo naopak vrátit domů. Jakýkoliv přechod od nějaké činnosti k jiné je obtížný. Není divu, že se rodičům nedaří dítě motivovat. Sami totiž ztrácejí motivaci - ve skutečnosti nemusí nikde být v daný čas, hranice mezi včera, dnes a zítra se stírají. Do toho nám ještě zasáhla změna zimního času na letní. Rytmus je velmi důležitý pro život - rytmicky dýcháme, spíme a bdíme. Potřebujeme mít aktivitu a odpočinek v rovnováze. K uchopení rytmu vám vřele doporučujeme knížku [Pět zlatých klíčů](#) od Helle Heckmann. Těmi

zlatými klíči jsou spánek, jídlo, pohyb, rytmus a láska. V knize se například dočtete, jaké můžete zavést uspávací rituály, které pomohou dětem dobře usínat a vám rodičům dopřejí dvě nebo tři hodiny pro sebe. Dobrému navození spánku pomáhá po koupání zařadit povídání, zpívání, čtení jedné a té samé knížky. Knížku vydalo [nakladatelství Malvern](#), které už pro vás chystá další knihu Helle Heckmann. Jmenuje se Láskyplná péče o malé děti a zaměřuje se zvláště na děti do 3 let.

Přijměte také pozvání na webinář [Rytmus a spánek malých dětí](#), který se koná 17. dubna.

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

DUBEN

2021

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Rodičovská posilovna

Odolnost rodičů si můžeme představit jako studnu, která má různé zdroje. [Rodičovská posilovna](#) vám může pomoci je doplnit, např. v otázce **Jak pracovat s hněvem**. Pozorujete, že děti teď více času sedí a sledují obrazovky? Mají čím dál méně možností, jak se hýbat, objevovat a žasnout ve skutečném světě. Iniciativa [Učíme venku](#) shrnula 9 tipů, jak se učit během distanční výuky i mimo dosah monitoru. Potřebujete se trochu protáhnout a nabrat síly? Zkuste videa s lekcemi jógy, ale i tance pro děti, dospělé a seniory.

Givtí Pomocník

Nakupujete on-line? A věděli jste, že tím můžete podpořit ALMŠ, aniž by vás to cokoliv stálo? Na tomto [odkaze](#) si přidejte Pomocníka, čímž ALMŠ rovnou dostane bonus 30 Kč. S givtím Pomocníkem pak můžete nakupovat přes internet, jak jste zvyklí, ale část peněz z vaší objednávky půjde na dobrou věc pro naši organizaci. Důležité je, že při tom neplatíte nic navíc a Pomocník vás vždy upozorní na možnost přispět tam, kde je to možné. **Akce platí od 6. do 8.4. 2021.** Děkujeme za všechny stažené Pomocníky a sdílení tohoto příspěvku, vážíme si toho.

Hra Lalao

Na pomoc v současné situaci přichází bojovka v krabici. Je to předem připravená hra s uceleným příběhem, kompletními instrukcemi i materiálem. Celé téma je věnováno zvířátkům ze statku. Hlavním úkolem je vypátrat zloděje, po jehož stopách děti procházejí jednotlivá stanoviště. Vy hru rozmístíte v přírodě a můžete se spolu s dětmi vydat na dobrodružnou a vzdělávací cestu. Více na [lalao.cz](#). Cena hry pro čtenáře newsletteru je 850 Kč (sleva 100 Kč) při zadání hesla **LESNÍ SKOLKY** do poznámky.

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

KVĚTEN

2021

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Čím větší chaos je ve společnosti, tím víc se potřebujeme rozhodovat každý za sebe a zároveň v souladu s nejbližším kruhem. V případě lesních školek je to komunita rodičů, která potřebuje hledat shodu na možnostech provozu. Pro děti z lesních školek jsou nejbližším kruhem bezpochyby i jejich "lesní" kamarádi a průvodci. Každý den, kdy nejsou spolu, přichází o bohatý zdroj životních zkušeností a zážitků, jinými slovy učení. Proto každý děláme, co umíme a můžeme pro obnovení provozu lesních školek. ALMŠ díky grantu uspořádala několik online podpůrných skupin pro členské školky vždy, když se objevily nové zásadní změny, zajišťovala právní analýzy a apelovala na nového ministra. Posledním krokem byla soudní cesta. Aktuální systém rozvolňování již na lesní školky (LMŠ i kluby) nezapomněl, a to je důvod k radosti. V květnu nás čekají oslavy Mezinárodního dne lesních školek (3.5.), letos s heslem Venku je bezpečně. Kéž v tento den budeme slavit i návrat všech malých dětí ven.

Láskyplný květen vám přeje,
Tereza Valkounová

**Měníme systém.
S odvahou.**

Iceland
Liechtenstein
Norway

Active
citizens fund

Nadace OSF

VDV
VÝBOR DOBRÉ VŮLE

SKAUTSKÝ
INSTITUT

Advokační aktivity ALMŠ jsou podpořeny z programu ACTIVE CITIZENS FUND, který je realizován v rámci Fondů EHP a Norska 2014 – 2021 a který v ČR spravuje Konsorcium, které tvoří Nadace OSF, Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové a Skautský institut. Prostřednictvím Fondů EHP a Norska přispívají státy Island, Lichtenštejnsko a Norsko ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů v Evropském hospodářském prostoru (EHP) a k posilování spolupráce s patnácti evropskými státy.

Květen

(ukázka z připravované knihy Johany Passerin: *Svátky a tradice*)

Beltainské ohně, čarodějnice a porodní báby

Beltain, noc na přelomu dubna a května je branou mezi jarem a létem. Ochrana před zlými mocnostmi je zajištěna jejich symbolickým zničením – v tomto případě panáka v podobě čarodějnice. Fertilizační, plodivou sílu podporující, oplodňující účinek má nastat tím, že se např. skáče přes ten rituální oheň, v němž byla zničena zlá moc, to nečisté. Nestačí pouze oheň obejít nebo se u něj ohřát. Je potřeba symbolicky projít skrz, přeskočit na druhou stranu. Přeskočit ze zimy do léta skrze element ohně. Pak, takto očištění, odcházeli dospělí do sadů, aby se tam pod rozkvetlými stromy věnovali další části plodnost podporujícího rituálu – posvátnému milování. Je potřeba si uvědomit, že to, co se děje v rámci rituálu, se děje mimo běžný všední čas a je neobyčejné. Můžeme na tento akt pohlížet jako na symbolické úkony: rozdělat oheň a spálit stará košťata – odložit to, co již nefunguje ve vztahu k očištění, k vymetání a k vymítání špíny a nemoci. Tedy: přehodnotit způsob, jakým se léčím a udržuji své zdraví. Přeskočit oheň – projít jím na druhou stranu, nechat za sebou temnou polovinu roku, aktivně přejít do fáze tvoření a růstu. Obnovit svou plodivou a tvořivou sílu. Spojit se v posvátném milování s partnerem či partnerkou tak, jako se v měsíci květnu spojuje vesmír a země. Prochnout láskou vše, co dělám. Tématem svátku Beltain může být otázka: s čím chci spojit své síly a čemu chci věnovat své tvořivé síly, své luno nebo své sémě – obrazně i doslova. Co chci, aby bylo o čtyřicet týdnů později mým slunečním dítětem – neboli – co se mi narodí o Vánocích?

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

KVĚTEN

2021

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Průvodkyně a rádkyně žen v jejich plodném životním období byla po celá tisíciletí porodní bába. Nejen při porodu samém. Porodní „bába“ – babička – tedy žena, která je sama matkou, ale čas její vlastní fyzické plodnosti již přešel. Nasbírala dostatek moudrosti a zkušeností, o které je připravena se dělit. Taková bába není zakyslá ani zahořklá ani zapšklá – zkrátka a dobře, s koncem své vlastní plodnosti dokázala přesunout své tvořivé síly z lůna do svého vědomí, a neuzavřela své srdce. Zůstává v kontaktu s mládím a mladými lidmi, neuzavírá se neustále se vyvíjející a proudící životní síle. Neříká „za mých mladých let byl svět lepší, nyní je zkažený,“ ale s nadějí v srdci hledí na vývoj věcí. Taková bába může být léčitelkou a doprovázet mladé lidi v očekávání, sklánět se před ženami přivádějícími na svět nový život, doprovázet nové rodiče svými laskavými radami. Babské moudrosti je velký nedostatek, proto u příležitosti svátku Beltain zaslouží naši pozornost také porodní báby.

Jak můžeme tento svátek oslavit s dětmi ve školce, nebo s komunitou? Jaké téma přináší v kruhu roku? Můžeme rozdělat oheň, v němž spálíme např. ostříhané větve z jarního prořezávání stromů a keřů, případně nějaká stará košťata. Nyní začíná zjevně tvořivá, plodivá část roku – to lze jasně vidět na květech, v nichž se skrývají zárodky plodů. Skok přes ohniček nebude mít pro malé děti valného významu. Ale děti byly vždy pozorovateli rituálů vykonávaných dospělými. Hleděly na to, jako my sníme své sny, a v duchu spřádaly domněnky o smyslu a významu počínání svých předchůdců. Tím se připravovaly na to, být jednou dědici tradice. Proto musíme být opatrní v tom, co děláme.

Venku je bezpečně

VENKU JE BEZPEČNĚ

Strach spojený s pandemií vede hodně lidí do přírody. Zkušenosti z lesních školek mohou být nápomocné k tomu, abychom se v přírodě cítili bezpečně. Základem je být připravení – jak vybavením, tak dovednostmi. O tom bude letošní Mezinárodní den lesních školek a s ním spojená kampaň Venku je bezpečně. V průběhu května budeme na [facebooku](#) sdílet inspiraci ze školek, jak pracujeme s pravidly,

články a fotky k potenciálně rizikovým situacím – u ohně, ve výšce stromu, s ostrým nožem v ruce apod. Základním východiskem lesních školek je vnímat riziko jako součást života a naučit se s ním bezpečně zacházet. Dítě, které se naučí, jak se v rizikové situaci chovat je v mnohem větším bezpečí, než dítě, které se nesmělo k riziku ani přiblížit a netuší, co dělat, když náhodou nastane.

Vzpomínka na společné setkání

Oslavy mezinárodního dne lesních školek již čtvrtým rokem probíhají v malém ve všech koutech světa. Před dvěma lety proběhla velká mezinárodní oslava v Curychu, které se účastnila i česká skupinka. Připomínáme si ji alespoň [obrazem](#), abychom nezapomněli, jaké to je být spolu a učit se spolu.

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Konečně se všechny děti dočkaly setkání s kamarády a návratu do "svého" lesa. Předškoláci mají před sebou poslední týdny, než vyrazí do světa. Pedagogové sklízí plody péče o jejich rozvoj – vidí, co vše se děti v lesní školce naučily. V květnu jsme oslavili Mezinárodní den lesních školek se záměrem ukázat, že venku je bezpečně. Každá lesní školka se s ním musí vypořádat, a teď by mělo být i vám rodičům zřejmé, co to konkrétně znamená. Pravidla bezpečného pobytu v přírodě můžete využít i na vašich výletech s dětmi ven. K bezpečí patří i dobré vybavení - česká firma Boll vám opět nabízí slevu na lesem osvědčené batohy či spacáky. V ALMŠ jsme během května pracovali na třech grantových žádostech najednou a také na programu seminářů 2021/22 určených nejen lesním školkám. Moc si přejeme, ať se podaří v létě uspořádat vzdělávací festival – Letní školu, kam již dvanáctým rokem zveme zahraniční odborníky a sdílíme dobrou praxi, aby se týmy lesních školek měly čím inspirovat do nového školního roku. Další lesní zprávy přijdou až v srpnu, i s ohlédnutím za touto velkou událostí.

Radostný závěr školního roku vám přeje
Tereza Valkounová

**Měníme systém.
S odvahou.**

Iceland
Liechtenstein
Norway
Active
citizens fund

| Nadace OSF

VDV
VÝBOR DOBRÉ VŮLE

SKAUTSKÝ
INSTITUT

Advokační aktivity ALMŠ jsou podpořeny z programu ACTIVE CITIZENS FUND, který je realizován v rámci Fondů EHP a Norska 2014 – 2021 a který v ČR spravuje Konsorcium, které tvoří Nadace OSF, Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové a Skautský institut. Prostřednictvím Fondů EHP a Norska přispívají státy Island, Lichtenštejnsko a Norsko ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů v Evropském hospodářském prostoru (EHP) a k posilování spolupráce s patnácti evropskými státy.

Červen

(ukázka z připravované knihy Johany Passerin: *Svátky a tradice*)

Tráva na louce a obilí v poli roste do výšky malého dítěte. Po svátku Letnic můžeme už jasně vidět, že se tvoří klasy. Květy se začaly měnit v plody. Barvou prvních plodů je červená, podle níž dostal v češtině měsíc červen své jméno. Byliny rostou silou slunce a pokud chceme využít jejich léčivou moc, nyní nastává čas sběru a zpracování. Pro některé děti přichází také čas loučení se školkou a odchod do velkého světa (tj. do školy). Tyto děti se z učedníků stávají mistry, z květů semínky. Krásnou metaforou může být pampeliška, která vykvete, zavře se, pak se zase otevře a vypustí do světa svá semínka s padáčky.

Děti, které žily v rytmicky uspořádaném rámci, v cyklickém čase, a byly vyživeny láskyplnou péčí, měly dostatek času na hru, spánek a jídlo, nebudou mít se změnou obtíže. Z lesní školky si odnášejí poklady: důvěru ve svět, v sebe sama, zvědavost, sociální schopnosti a cítění, otevřenost, silnou vůli, odhodlání překonávat překážky a optimismus, pozitivní přístup ke světu. Takto popisuje Godi Keller kompetence pro život.

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Jak pracujeme s pravidly

V rámci Mezinárodního dne lesních školek jsme zahájili kampaň [Venku je bezpečně](#), kde představujeme situace, se kterými se v lesních školkách pravidelně setkáváme a pravidla, která je potřeba dodržovat, aby byly pro děti příležitostí k učení a ne hazardem. A jak s pravidly pracují konkrétní lesní školky? V lesní školce Vlčí doupe to vidí [následovně](#): „Nejdeme cestou zákazu. Dětem neříkáme ne, spíše jim nabídneme přijatelné podmínky. Čvachtání v kaluži? Až si obuješ gumáky. Chcete se mlátit klacky? Ano, ale jenom po nohách.“ O pravidlech a bezpečí referuje [lesní školka Na Větví](#): „máme vytyčená místa, kde musí děti čekat, ale v těch úsecích mezi tím běhají svobodně. Na některé lidi působíme, že máme nevychované stádo, ale tak to opravdu není,“ vysvětluje ředitelka Zuzana Koreňová.

Oslavy dne lesních MŠ

Dne 3. května jsme slavili Mezinárodní den lesních školek, přičemž se zároveň jednalo o den, kdy se do mateřských škol se po dlouhé době vrátily všechny děti. Ve dne oslav jsme pozvali redaktory do lesního klubu Hvězdy v lese, který má své zázemí v blízkosti obory Hvězda. Zde mohli společně s dětmi a průvodci vyrazit na toulky blízkou oborou. **Povedenou reportáž společně s fotografiemi najdete například na [prahaskolska.cz](#) a [aktuálně.cz](#).**

Skutečně zdravá škola

Program [Skutečně zdravá škola](#) rozvíjí kulturu stravování v ekologických, ekonomických, sociálních a zdravotních souvislostech. Téma jídlo je natolik univerzální a komplexní, že prostupuje prakticky všemi vzdělávacími oblastmi a jeho prostřednictvím lze naplnit velkou část očekávaných vzdělávacích výstupů. Dne 17. června se koná online [konference Jedlá školní zahrada](#).

Nezbytnou součástí zdravého vývoje je kontakt s přírodou, kde se nachází spektrum přátelských bakterií. Proč je kontakt s přírodou nezbytný, a jak svědčí nejen dětem, se dozvíte [v článku](#).

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Pedagogický diář

Hledáte dobrý dárek pro průvodce vaší lesní školky?

Spoluprací a vzájemnou podporou těch, které spojuje nadšení a láska ke smysluplnému vzdělávání, vznikl Pedagogický diář, kterému může každý pedagog svěřit své myšlenky, probrat možnosti řešení a udělat akční plán. Za podobou Pedagogického diáře stojí 7 inspirativních učitelů, kteří byli mezi nominovanými nebo finalisty Global Teacher Prize CZ, Daniel Pražák, a také 7 vzdělávacích organizací včetně Asociace lesních mateřských škol. Výroba probíhá výhradně v České republice a stojí za ní kreativní grafické studio českého papírnictví PAPELOTE. Díky spolupráci s Člověkem v tísní koupí zároveň finančně podpoříte projekt Lepší škola pro všechny, který pomáhá k zvyšování vzdělávacích šancí českých dětí ohrožených chudobou.

Více na www.pedagogickydiar.com.

Sleva 20 % na Boll

Vše, co Boll dělá, se řídí základní filozofií vytvářet věci, které lidem přinesou radost, zpříjemní jim život, budou dlouhodobě dobře sloužit a používané materiály budou šetrné k životnímu prostředí. Nyní přináší slevu 20 % na nákup spacáku, batohu a dalších vybavení do přírody i do města. Slevový kód obdržíte u svého průvodce. Koupí podpoříte také fungování ALMŠ. Více na www.boll.cz.

- 3 -

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

ZÁŘÍ

2021

newsletter Asociace lesních mateřských škol

MILÍ TATÍNKOVÉ A MAMINKY,
A SNAD I (PRA)DĚDEČKOVÉ A (PRA)BABIČKY,
POPRVÉ V LESNÍ ŠKOLCE NEBO UŽ VÍTE DO ČEHO JDETE?

Dětem skončil jeden a začal další kouzelný čas plný dobrodružství. A vám dozajista také. Tolik důležitého je třeba připravit, aby děti bezpečně přistály do měkké náruče průvodců a přírody. Přes léto týmy lesních školek stavěly nebo rekonstruovaly pevné základy pro celoroční práci. Školili se v první pomoci, připravili dokumentaci. Při cestě přírodou hledali vlastní jazyk pro svou pedagogickou práci, aby byli srozumitelní sobě i vám. Asociace lesních MŠ (ALMŠ) podporuje dobrou práci lesních školek. V tzv. Infobalíčku mají členové přístup k vzorovým dokumentům, výkladům legislativy i příkladům z praxe. Od září opět začínají vzdělávací akce, některé celoroční, zaměřené na profesní i osobnostní růst průvodců, nebo naopak krátké webináře k hygienickým a dalším provozním podmínkám v lesních školkách. V neposlední řadě stále sledujeme covidová opatření – aktuálně platné podmínky v prostředí lesních školek najdou členové v často kladených dotazech webu. Pro vás, rodiče to znamená často neviditelnou podpůrnou síť, které jste spolu s dětmi součástí a cílem zároveň. Na Letní škole pro pedagogy z lesních školek vyslovila Petra Jäger, zakladatelka první lesní školky v Německu, důležité poselství – každé dítě v lesní školce je dobrým důvodem k tomu, co vše pro to děláme. Platí to pro ALMŠ, pro týmy lesních školek a stejně tak i pro vás, rodiče.

Ať máte sluncem a radostí prozářené září,
Tereza Valkounová

Rozhovor s pedagožkou a lektorkou Petrou Jäger

„Když vidíte skupinu dětí na louce nebo v lese, na první pohled poznáte, zda to je lesní či klasická školka. Děti z běžné školky křičí a nekontrolovaně se rozbíhají po okolí. To by se v lesní školce pravděpodobně nestalo. Ten rozdíl je jednoduše daný tím, že děti z lesní školky se nepotřebují vyběít, když se náhodou na chvíli dostanou ven, a jsou zvyklí dodržovat domluvená pravidla,“ říká Petra Jäger, zakladatelka první lesní školky v Německu a pedagožka s více než 30 letou zkušeností. Jak funguje lesní školka, jak na děti působí a mnoho dalšího se dozvíte [v článku](#).

Petra Jäger byla hostem také na Letní škole, kde nám poskytla rozhovor. *„Pozornost, udržitelnost a štěstí. To není něco, co bychom se měli učit, ta touha je v každém. Myslím, že je dobré prosazovat tyto věci více než digitalizaci,“* říká mimo jiné v rozhovoru Petra. S čím se potýkají školky v Německu, zda je environmentální výchova stále ještě téma, a jak by řešila legislativní otázky (nejen) ohledně zázemí, se dozvíte [zde](#).

Jak obléknout dítě do lesní školky:

TIPY NA PODZIMNÍ OBLEČENÍ

Dětem se v životě zkušenost umět se obléct do jakýkoliv podmínek může velmi hodit. Znamená velkou svobodu a soběstačnost. Odměnou jsou nezapomenutelné okamžiky v přírodě, které umí vykouzlit třeba voda nebo bláto. Hlavním předpokladem pobytu dětí venku za každého počasí je, že jsou v teple a suchu. Proto je potřeba investovat do funkčního oblečení. Důležité, především v chladnějším období, je používat při oblékání dětí **tzv. cibulkové vrstvení oblečení**. Spodní vrstva má být hřejivá a následuje ještě další 1 až 2 vrstvy, které hřejí a izolují. Výhodou cibulkového vrstvení je, že dítě má více vrstev, které je možné podle potřeby navýšit nebo ubrat. A tyto vrstvy vytváří meziprostor a udržují stabilní teplotu.

- **První vrstva** by měla být především izolační a odvádět pot z těla. Jako spodní vrstvu raději používat podvlékačí prádlo než punčocháče (v mokřích botách se dítě nemusí vysvléct donaha, ale sundá si jen ponožky).
- **Druhá vrstva** by měla hřát. Nejvhodnější jsou vlněné či fleecové mikiny nebo mikiny s větší tepelnou izolací, které je možné dle potřeby vysvléct či naopak přidat, když je dítě prochladlé.
- **Třetí - vrchní vrstva** (bunda, kalhoty) musí dítě chránit před vlivy počasí – vítr, déšť. Důležité je, aby byla nepromokavá, ale přitom prodyšná. Výhodou této vrstvy je, když je oblečení rostoucí, tudíž vašemu dítěti vydrží mnohem déle. A když pořídíte kvalitní oblečení, bude ho moc dědit některé z dalších dětí. I ta nejvyšší bunda však při vytrvalém dešti nenahradí pláštěnku.
- **Neměli byste zapomenout ani na pokrývku hlavy.** Ideální je ta, která nebude dítěti nikde sklouzávat, a přitom bude dobře držet na hlavičce. Do podzimního počasí nemusí být čepice nijak teplá, variantou je elastická úpletová čepice a případně k ní i úpletový tunelový nákrčník. V dešti či při velkém větru poslouží softshellová čepice.

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

ZÁŘÍ

2021

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Září

(úryvek z připravované knihy Johany Passerin *Svátky a tradice v mateřské škole*)

V září se vracíme z cest zpátky do běžného, rutinního života. Život se vrací do zajetých kolejí ranního vstávání, chození do práce, do školy, do školky. Jako učitelé se vracíme do školek – snad občerstvení a inspirovaní letními zážitky. Setkáváme se s kolegy a kolegyněmi a znovu stojíme v kruhu – se svou třídou dětí. Některé děti chybí – odešly do školy. Ještě slyšíme v duchu jejich hlasy a v ranním kruhu nám chybí jejich dovádění. Naopak vítáme nové děti, možná nějaké sourozence, ale také úplně nové tváře. Skupina stojí tiše, v naději a v radostném očekávání. Společenství se musí nově uspořádat, všichni, i ti staří zající, musí najít své nové místo. Proto je ústředním tématem prvních týdnů hledání svého místa ve společenství, tedy adaptace. Co je k tomu potřeba? Co prožívá dítě, když poprvé vstupuje do školky? Možná trochu zvědavost, ale určitě i obavy z neznámého. Totéž prožívají i rodiče nových dětí. Právě oni, nikoli jejich děti, musí udělat důležitý krok a to – a důvěrou se odevzdat a předat své dítě do náruče učitelům, kteří je s úctou k rodině přijímají. Někdy je pro rodiče těžké ponechat dítě v průvodcům a odejít, třeba když dítě při loučení pláče. Někdy je to právě rodič, kdo potřebuje být v procesu odloučení se do dítěte doprovázen více, než jeho dítě. Aby se to dobře podařilo, potřebujeme **důvěru**.

Podívejme se na obrazy, kde je zobrazen archanděl Michael: zahání (nikoli zabíjení) draka. Archanděl Michael je zde zpodobněn jako silná, dominující postava, přemáhající draka. Symbol odvahy a znovunastolené rovnováhy. Obraz můžeme číst tak, že člověku přicházejí na pomoc síly, aby dokázal přemoci **strach** (že něco nedokážu, že se ztratím, že se pro mě máma nevrátí...že nejsem dost dobrý, hoden lásky a pozornosti...), a našel ztracenou **rovnováhu**. Kopí v Michaelově ruce je jen jako paprsek světla, směřuje shora dolů, z nebe na zem a pod zem. Obraz je jasnou zprávou o tom, že životní výzvy nemusím zvládat jen sám svými silami, ale mohu (a někdy musím) se opřít o druhé - nebo dokonce se svěřit **boží prozřetelnosti**, tj. spolehnout se na to, že svět je dobrý a má smysl.

Co to vlastně je a kde se bere odvaha – schopnost vystoupit z komfortní zóny, přijímat nové výzvy, odolávat strachu, ale vnímat své vlastní hranice a možnosti. Schopnost udělat to, co je správné, nehledě na to, co to stojí. Dokázat říci “ne”, ale říkat také ano. Odvaha pramení z otevřenosti mysli a srdce a z důvěry v život. Tu v sobě musíme hledat a rozvíjet.

P.S. K vytvoření důvěry v mateřské škole nebo klubu (prostě zařízení pečující o malé děti) je nezbytné také **bezpečí a jistota. Ty nacházíme v rytmu a řádu**. Rytmus ve školce je například rytmicky uspořádaný den i týden, docházka ve všechny dny v týdnu, stále pečující osoby i kamarádi. Řád třeba v tom, že má každé dítě své místo u stolu, svou postýlku, věšák, botník; své místo v kruhu. Pak si můžeme dávat takové cíle, jako je hladká adaptace dětí během prvního měsíce školky.

Obraz © Johana Passerin

střípky z TRŽIŠTĚ

Letní škola 2021

DUOMAMAS

Oblečení pro děti i dospělé. Děláme věci poctivě a prioritou je pro nás kvalita. Pečlivě jsme vybíraly materiály, naším největším přáním bylo skloubit kvalitu, funkčnost a estetickou stránku. Všechny materiály splňují nejpřísnější normy pro děti od narození. Naše oblečky jsou sice jednoduché, přesto maximálně výkonné. Budou sloužit vám i vašim dětem:).

do 30.9. sleva 10% při zadání kódu lesniskolky

Nakladatelství DharmaGaia

DharmaGaia je malé, nezávislé a nekomerčně zaměřené nakladatelství, jehož projekt vznikl v roce 1992 v okruhu lidí kolem tehdejší Buddhistické společnosti. Předchůdcem bylo samizdatové "nakladatelství" L-Books, které v letech 1980-90 vydávalo převážně duchovně zaměřené knížky a brožury. Publikuje průměrně 10 - 15 titulů ročně.

Papírnictví Mankai paper

MANKAI Paper je malé české nezávislé papírnictví a zároveň čistě autorská značka výtvarnice Markéty Jinochové tvořící pod pseudonymem Myyna. Nabízí široký výběr papírenských produktů s typickými ručně malovanými akvarelovými vzory. Například bloky a sešity, které jsou vhodné pro denní využití, ale také potištěné obálky, brože, tužky, poznávací kartičky pro děti, autorská pexesa, velmi pevné a krásné balicí papíry, a mnoho dalšího.

Malvern

Nakladatelství Malvern vzniklo na konci 90. let minulého století. Těžiště vydavatelské činnosti tvoří spirituální tradice, mystika, religionistika, literární věda, kulturní antropologie, beletrie i poezie, přírodní vědy, dějiny vědy, hlubinná psychologie, hermetismus, alchymie, ekologie a knihy pro děti i rodiče.

Ekodrogerie Mokoshop

Od počátku vzniku je tematikou Mokoshopu ekologie, tedy oblečení a plenkové systémy. Paleta našich produktů nyní sestává z netoxické drogerie, přírodní kosmetiky a dámské hygieny. Ekologie nás velmi zajímá, proto propagujeme přírodní výrobky a bojujeme proti výrobkům na jedno použití (a když je to nutné, tak jen takové, které se dají kompostovat nebo jinak využít), nabízíme možnost nakoupit si bez obalu. Snažíme se, aby většina výrobků pocházela z Čech nebo Evropy a byla vyrobena za férových podmínek a z udržitelných zdrojů.

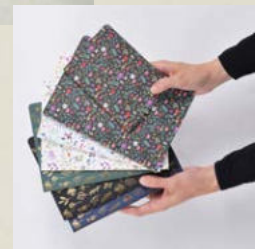
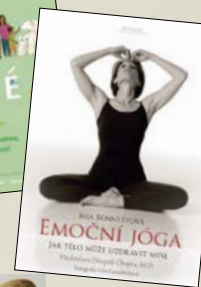
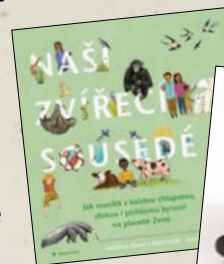
sleva 10% při zadání kódu ZLESA

Oblečení Alter-native

S láskou vytvořená originální a pohodlná móda pro děti, rodiče i nerodiče. Z příjemných materiálů, jako je biobavlna, fleece, různé na omak příjemné směsi úpletové, dále záležitosti velmi praktické, jako je softshell či hydrofobní šusták.

ArteMish Design

Inspirována přírodou, starými časy, archetypy, harampádím, skvostem secese, dneškem, zítřkem, vesmírem, láskou ke všemu živoucímu... tvoří Míša Vorlová nádhernou keramiku.

S láskou EMILY

Objevte kouzelně čistou, rostlinnou, poctivě vyrobenou kosmetiku S láskou EMILY. Uvnitř skleněných obalů, šetrných k přírodě, jsou ukryty voňavé poklady pro pleť žen, dívek, babiček i miminek. Tato kosmetika je skutečně přírodní a k tomu velmi účinná. Pracuje s mocí rostlin a naopak neobsahuje žádné zvířecí ani chemické komponenty.

DOBRODĚJ

Kouzelný obchůdek, kde najdete potřeby pro duši, oči i ruce. Tvořte a žijte s radostí.

ODmARTY

Originální ručně vyráběné brože a doplňky: jednou na jaře jsem si řekla, že si koupím brož. Hledala jsem hledala a stále nenacházela. Přemohla mě vlna inspirace a chuť tvořit a nakonec bylo broží tolik, že jsem se rozhodla podělit se o ně se všemi, co mají rádi originalitu, nudí je jednotvárná šedá konfekce a nosí rádi netradiční, barevné, originální a veselé doplňky.

Hudební nástroje Tomáš Jarošek

Hudební nástroje jsou nástrojem dětské duše...jakéhokoliv věku. Vyzkoušet můžete kalimbu, jemný melodický nástroj pro úplné hudební začátečníky, hravé nadšence, ale také muzikoterapeuty a profí hudebníky. Oblíbené jsou také zvonkohry, které jsou tvořeny jedním laděním frekvence kovu a jejich velikost, či spíše maličkost je určuje k jemnému jasnému cinkání vysokých tónů.

Náramky Armillas

Neobyčejné a nápadité náramky, které podtrhnou vaši jedinečnost. A čím jsou Armillas náramky výjimečné? 45 druhů kamenů - více jak 103 barevných odstínů - tištěné povídky o použitém minerálu - všechny náramky energeticky nabitě - výroba každého náramku je tvůrčí proces - prověření dodavatelé materiálů - vyberte si právě ten Váš:)

Lesní svět

Chcete, aby děti rády poznávaly přírodu a uměly se pro ni nadchnout? Pojďme pro ně spolu vytvořit inspirativní místo, kde vztah k přírodě i svoje dovednosti budou moct rozvíjet. Lesní svět umí jak naučné stezky v parcích či školkách, tak originální naučné hry a přírodou inspirované dárky pro děti i firmy.

NAŠI MILÍ SPONZOŘI:

(kódy pro uplatnění slev najdete v členské sekci na webu ALMŠ)

Boll sleva 20 %

Vše, co Boll dělá, se řídí základní filozofií vytvářet věci, které lidem přinesou radost, zpříjemní jim život, budou dlouhodobě dobře sloužit a používané materiály budou šetrné k životnímu prostředí. Zkoumají nové materiály outdoorového vybavení, batohů a mnoho dalšího, a vyvíjejí stále lepší konstrukční řešení produktů. Funkčnost a spolehlivost – to je Boll.

Thermos sleva 11 %

Thermos je světovou jedničkou na poli termosek a termohrnků. Thermosky vyrábí již od roku 1904. Jedná se o prvního výrobce termosek na světě! Málo kdo již dnes ví, že slovo termoska je odvozeno právě od jména společnosti Thermos. Thermos si za dobu své působnosti vybudoval velmi dobré jméno a je považován na světových trzích za synonym kvality, bezpečnosti, designu a tradice.

BUSHCRAFTSHOP

„Bushcraft“ je termín spojený s uměním přežití v divočině, ale i se zábavným a především s pohodlným pobytem v přírodě. Naše filozofie je taková, že chceme nabízet pouze takové produkty, které bychom si sami pořídili. Přesvědčíme vás, že rovnice cena = kvalita = spolehlivost, platí v mnoha případech i v tomto oboru!

Sponzorům děkujeme:)

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

ŘÍJEN

2021

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Po dešti v lese line se vůně Země – matky, která nasýtila všechny své děti před blížící se zimou. Její království je teď královstvím dětí. Dává jim tolik barev, tvarů, vůní a povrchů k objevování. I nové děti se pomalu začínají otevírat ke hrám pod barevnou sukní stromů, přijímané a chráněné. Svět dospělých vypadá vedle této čarovné krásy často jako úplně jiný vesmír. Na poli legislativy se objevil až úsměvně působící požadavek [na vodovodní přípojky v lese](#). ALMŠ proto opět připravuje podklady dokládající, že kdo vodou neplýtvá, vystačí si s několika barely na den.

Blíží se volby. Bude to znít pateticky, ale je to tak – volíme i za naše děti. Sepsali jsme proto seznam jednotlivých zástupců parlamentu, kteří cíleně pomáhali lesním školkám v uplynulém volebním období. A aby se vám a zejména dětem po všech těch dobrodružstvích dobře spalo, zveme vás na [seminář Johany Passerin](#), který dává tipy a triky k vydatnému odpočinku, který úzce souvisí s tím, jak to máte nastavené doma.

Volte, než nás zakážou

Lesní školky jsou součástí občanské společnosti v roli neziskových organizací. Právě ty jsou v posledních letech pod neustálými útoky členů politických stran, které mají k demokratickému smýšlení daleko. Komunistickou stranou byl například navržen [zákon](#), který omezoval financování neziskovek výhradně na neziskovky poskytující sociální služby. Příspěvky např. lidskoprávním nebo environmentálním neziskovkám z jakýchkoliv veřejných rozpočtů měly být zakázány. Návrh na omezení financování neziskovek [představilo i SPD](#).

Ani jeden z těchto zákonů poslaneckou sněmovnou naštěstí neprošel. Lesní školky však nedefinuje jen to, že jsou neziskovkami. Jsou především vzdělávacími institucemi. Bezprostředně se nás dotýkala opatření, která vláda vydávala v souvislosti s epidemií koronaviru a to včetně náhlých a nesmyslných změn, kdy ze dne na den nebylo najednou možné otevřít buďto lesní MŠ nebo lesní klub. Opakovaně se stávalo, že děti navštěvující prakticky identická zařízení [měly zcela rozdílné šance se vzdělávat](#).

Ministerstvo zdravotnictví pod vedením různých ministrů za ANO přes všechny apely ALMŠ odmítalo formulace opatření řešit. Situace vyvrcholila loňským květnem, kdy Nejvyšší správní soud vyhověl žalobě iniciované Asociací lesních MŠ a opatření o plošném uzavření MŠ [označil za nezákonné](#).

Naší nedílnou součástí jste i vy, rodiče dětí, které chodí do lesních MŠ a klubů. Právě vy (a my s vámi) jste museli čelit situaci, kdy se měnila pravidla pro provoz školek, ale i možnosti čerpání ošetrovného na děti, [které dochází do lesních klubů](#). V řadě případů docházelo ze strany ministerstva průmyslu a obchodu (Karel Havlíček, ANO) dokonce k započítání vymáhání vyplaceného ošetrovného zpět. Kdybychom se hlasitě neozvali, byly by to desítky a stovky tisíc korun, o které byste přišli.

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

ŘÍJEN

2021

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Naše vyjednávání by bylo bezzubé bez konkrétní podpory poslanců. Největší poděkování patří Jiřímu Miholovi (KDU-ČSL, letos již nekandiduje), který nám vždy ochotně pomáhal s prosazováním pozměňovacích návrhů nejen k mimořádným opatřením, ale také k výdejně LMŠ i stavebnímu zákonu. Dále také Janu Čižinskému (KDU-ČSL), Janu Farskému (STAN), Martinu Kupkovi (ODS), Olze Richterové (Piráti), Petru Třešňákovi (Piráti), kteří nám byli oporou při jednání s ministerstvem zdravotnictví. Helena Válková (ANO) nám zprostředkovala rozhodnutí ministerstva průmyslu a obchodu, že neziskovky mohou čerpat první sadu balíčků programu Antivirus. Jsou to právě poslanci, kteří mají moc vytvářet legislativní prostředí, ve kterém fungujeme. Neexistuje politická strana, kterou bychom mohli jít nekriticky nadšeně volit. Stejně tak není strana, jejíž členové by někdy neřekli něco, s čím nesouhlasíme. Naším přáním je však demokratická vláda. Bez ní by se mohlo stát, že legislativní prostředí nebude pro lesní školky životaschopné. Proto také vaše účast ve volbách může zasadit slibný základ pro naše další vyjednávání, ale také směřování (nejen) české legislativy.

Říjen – oslava vděčnosti přírodě a lidem

(ukázka z připravované knihy *Svátky a tradice Johany Passerin*)

Na začátku října jsou listy ještě zelené. Zanedlouho se díky klesajícím teplotám listy stromů zbarví zlatě a rudě. Ve větru se ještě třepotají draci jako poslední připomínka letních radovánek a volnosti, ale pak spolu s opadávajícím listím klesnou k zemi. Pak vyšlehnou požáry barev, stříbrem se zatřpytí pavučiny a drahokamy kapek rosy, ze země vyrazí houby – květiny podzimu, po zemi se zlatě rozprostrou závěje modřínového jehličí. Snový svět se potkává se světem skutečným a vegetační cyklus se završuje.

A když je tedy vše završeno, je čas poděkovat za všechny dary. Už nemůže být nic přidáno. Můžeme být jen vděční za dary, které jsme obdrželi. Tématem tohoto období je **vděčnost, díkůvzdání, kontinuita, společenství. Spolupráce a souvislosti**. Podmínkou pro utvoření společenství je spolupráce, a ta se rodí z odvahy a důvěry. V anglosaských zemích se v období končícího vegetačního cyklu slaví Svátek Díkůvzdání, **oslava vděčnosti přírodě a lidem**. Dle Severoamerické tradice se Díkůvzdání slaví druhé pondělí v říjnu v **Kanadě** (*Action de grâce*) a čtvrtý čtvrtek v listopadu v USA (*Thanksgiving Day*). Konec vegetačního období rostlin a stromů je i jakýmsi obrazem konečnosti a pomíjivosti všeho nám zrozeného a stvořeného. Nabízí se nám prostor pro rekapitulaci a vyjádření vděčnosti za to, co jsme v uplynulém roce prožili. Pozornost se obrací zvenku dovnitř.

Dne 20. října je Mezinárodní den stromů. Strom je symbolem moudrosti a řádu – je doslova obrazem kosmu. *Kosmos je živoucí organismus, který se periodicky obnovuje. Tajemství nevyčerpatelného fenoménu života souvisí s rytmickým sebeobnovováním kosmu. To je důvod, proč byl kosmos zobrazován v podobě obřího stromu. Obraz stromu nebyl vybrán pouze k tomu, aby symbolizoval kosmos, ale také k tomu, aby vyjadřoval život, mládí, nesmrtelnost a moudrost... Strom začal označovat všechno, co náboženský člověk pokládá za skutečně posvátné par excellence, vše, o čem ví, že to na základě své vlastní přirozenosti mají bohové, a co je jen ve vzácných případech přístupné některým privilegovaným jedincům.* (Mircea Eliade, *Posvátné a profánní*, Oikuméné, 2006. s. 98-99)

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

ŘÍJEN

2021

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Přijďte na seminář Rytmus dne a spánek (!) malých dětí (nejen) venku

“Někteří lidé mají sklon odpolední spánek vynechávat, je-li příliš těžké dítě uložit. Dojdou k závěru, že dítě odpočinek možná nepotřebuje. Já bych ale ráda zdůraznila, že dnešní děti jsou vystaveny tolika podnětům, že se odpolední spánek stává životně důležitým. Pokud dítě nemůže usnout, je lepší zamyslet se nad jeho celkovým rozpoložením v několika posledních dnech, a především v posledních 24 hodinách. Mělo dítě dostatek tělesné aktivity? Dostávalo dostatečně výživnou stravu? Mělo s vámi potřebný kontakt? Spalo dopoledne?”

Celý 24 hodinový spánkový vzorec je úzce provázaný. Pokud se vám podaří dobře nastavit odpolední spánek, bude to s největší pravděpodobností mít kladný dopad i na noční spánek. Dítě se na denním spánku učí zklidnit se, aby mohlo samo usnout a spánku se poddat. Ze zkušenosti vím, že s tím mnohé děti bojují. O to důležitější je tuto schopnost trénovat na odpoledním spánku, protože mám vypořádáno, že se pak dětem snadněji usíná i večer. Naopak, pokud odpolední spánek vynecháte, může být o to těžší uložit dítě večer. Zavádět dobré vzorce může být náročné, zejména jste-li vyčerpaní a nemáte sílu „bojovat“ se svým dítětem, aby usnulo. Možná máte také pocit, že není dobré dítě nutit, když se mu nechce. Poradit mohu jen to, že vy jste dospělí a jako takoví musíte na sebe vzít plnou zodpovědnost za spánek dítěte, protože dítě to samo udělat nedokáže.”
(Helle Heckmann - Pět zlatých klíčů. Spánek, Malvern, 2019)

S touto ukázkou z knihy vás [zveme na celodenní seminář](#) vhodný i pro rodiče a chůvy, protože vzájemná spolupráce pedagogů a rodičů budování zdravých návyků výrazně usnadní!

Prozpívejte se s námi školním rokem!

Zpíváte rádi, ale doma vám to nějak nejde? Možná vám chybí inspirace nebo skupina, ve které to přece jen lépe zní. Nebo je to ještě nějak jinak ... přijďte si zazpívat s námi! Již 14. října začínáme cyklus [Písňe, říkadla a pohádky v přírodě](#), který může být i vaší studnicí inspirace a radosti v běžném životě. Cyklem nás provede zkušená Johana Passerin a první setkání bude možná u ohničku v její krásné školce.

Merino oblečení TARUA

Dvě mámy, co mají děti v lesních školkách. Sháněly vychytané střihy a přitom barvy, které jdou snadno kombinovat a v lese nebudou jak pěst na oko. Zároveň nechtěly dělat kompromis v kvalitě materiálů a dopadu na životní prostředí – a tak vzniklo oblečení [TARUA](#). S kódem „LESNISKOLKY“ máte navíc **do 31.10.2021 slevu 15 %**.

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

LISTOPAD

2021

newsletter Asociace lesních mateřských škol

“Padá listí, teplo se ztrácí, síla se vrací ke kořenům”, zpíváme v ranním kruhu s dětmi. Přišlo téma konce, ubývajícího světla, tiché proměny. Co z toho dokážeme prožívat v každodenním životě? V lesní školce to jde přirozeně – a to je její obrovské kouzlo a dar. Zatímco většině uspěchaných dospělých připadají kvality listopadu jako nedosažitelné až frustrující výzvy, k dětem v lesních školkách přichází čas předení, vyprávění u ohně, zážitky z přírody v posledních záblescích padajícího listí a ubývajícího Slunce.

V loňském roce jsme s listopadovým newsletterem zahájili cyklus článků – ukázek z připravované knihy Johany Passerin o svátcích a tradicích. Rok se s rokem sešel, kruh se uzavřel. Začínáme s tématem z jiného soudku, ovšem velmi přítomným v praxi lesních školek – udržitelným rozvojem. Téma, na které má dospělá veřejnost mnoho často protichůdných názorů, se budeme snažit představit tak, jak se přirozeně odvíjí v životě lesní školky v průběhu roku – začínáme tématem sdílení. S podzimem přichází vítr – často kamarád, někdy ale příliš silný pán. Proto si připomínáme, jaká jsou pravidla pro bezpečný pobyt venku. Také se již výrazně ochladilo, přinášíme proto tipy na oblékání do aktuálního počasí. Bohužel se nevyhneme ani tématu opatření v souvislosti s koronavirem – Asociace lesních MŠ apeluje na vládu a ministra zdravotnictví, aby zohlednili zákonitosti komunikace mezi pedagogy a předškolními dětmi, která bez neverbálních signálů nefunguje.

Zářivé podzimní dny vám přeje
Tereza Valkounová

Udržitelný rozvoj – sdílení

Po seriálu o svátcích a tradicích přinášíme seriál nový – o cílech udržitelného rozvoje v předškolním vzdělávání. K nim se Asociace lesních MŠ od počátku hlásí. Jak toto téma prakticky vypadá v lesních školkách v České republice, která není zrovna průkopníkem této, řekněme, ideologie?

Ve Skotsku začal klimatický summit. Pro malé děti vzdálená země i vzdálené téma. Pedagogové v lesních školkách vědí, že toto téma není určeno k abstraktním diskuzím, poučování a už vůbec ne zastrašování nebo vyvolávání viny. Přesto se téma ochrany klimatu a udržitelného rozvoje dětí bezprostředně dotýká. Definice udržitelného rozvoje H. je postavena právě na nich: udržitelný rozvoj je definován jako takový rozvoj, který zajistí potřeby současných generací, aniž by bylo ohroženo splnění potřeb generací příštích a aniž by se to dělo na úkor jiných národů (Brundtland, 1987).

Claire Warden, celosvětově působící odbornice na předškolní vzdělávání venku [na svém blogu](#) vyzdvihuje význam sdílení a to nejen mezi lidmi, ale i s ostatními druhy přítomnými v přírodě – myslí na ně, když sbírá šípky a plody – vědomě se rozhodne nechat část plodů na zimu ptákům a zvěři. Toto je moment, který lze s dětmi sdílet ve chvíli, kdy se u šípkového keře zastavíme.

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

LISTOPAD

2021

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Kdo vše sem přichází "na svačinu" – zastavme se a pozorujme. Uvidíme je? Čím více jich je, tím je les pestřejší (a jsme u tématu biodiverzity – nedílné součásti udržitelného rozvoje). Sdílení je hluboce eticky zakořeněnou kvalitou a právě ve školce je k němu řada příležitostí. Říká se, že "kdo umí darovat, získává víc." Toto "víc" je potřeba zažít – cítit radost z radosti druhého – sdílet radost. Toto téma nabyde na významu s blížícími se vánočními svátky – na děti pomalu začínají útočit reklamy a dotazy, co by si přály. Lesní školka může vyvažovat tyto marketingové útoky kvalitou sdílení. Umění sdílet se prolíná všemi cíli udržitelného rozvoje, které jsou shrnuté do tzv. [SDGs](#) (Sustainable Development Goals). K jejich uplatnění v lesních školkách se dočtete v příštích Lesních zprávách.

Krizový plán – vítr

Několikrát během roku, nás vítr překvapí svou silou. Může se také stát, že lesním školkám poničí zázemí, a proto si ověřují nejen kvalitu konstrukcí a švů, ale i pojištění. Školkám je zároveň při silném větru důrazně doporučeno nevstupovat s dětmi do lesa, dokud správce neprohlédne stav stromů. Náhradní program je dobré předem se všemi domluvit, přičemž se nabízí pestrá paleta možností – návštěva veřejných institucí (knihovny, galerie, úřady, školy) nebo míst se zajímavým programem pro děti (keramická dílna, bazén, muzeum). Vítr je větším nebezpečím než mráz, proto by školky vždy měly informovat rodiče, že toto riziko nepodceňují a vědí, co dělat, když nastane.

Covid v mateřských školách

Lesní mateřské školy, stejně jako jiné druhy škol, se aktuálně potýkají s karanténami dětí, personálu, nebo celých tříd a škol. I přes dodržování hygienických opatření je toto bohužel stav, se kterým budeme muset počítat po celou zimu. Dobrou zprávou je, že letos, na rozdíl od loňského roku nehrozí plošné uzavírání škol na základě pouhého rozhodnutí vlády. K tomu přispěl i květnový rozsudek Nejvyššího správního soudu vzešlý mimo jiné z žaloby asociace lesních MŠ.

Aktuálně řešíme téma roušek u neočkovaných pedagogů v mateřských školách. Chápeme, že je strategií vlády zajistit co nejvyšší proočkovanost a zavádět omezení pro neočkované jedince.

Nesouhlasíme však s tím, aby negativa těchto omezení byla přenášena opět na děti v mateřských školách, které rozhodnutí dospělé osoby, zda se nechá nebo nenechá očkovat nemohou nijak ovlivnit. Tak malé děti, jakými jsou ty v mateřské škole, potřebují vidět obličej pečující osoby, nejen proto, aby se naučili správně komunikovat, ale také aby mohly být plnohodnotně vzdělávány. Ministr zdravotnictví se na tiskové konferenci vyjádřil, že právě z těch důvodů budou mít mateřské školy výjimku. Tu však nenechal zapracovat do textu opatření svého ministerstva. Proto jsme jej [oslovili s výzvou](#), aby zajistil nápravu.

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

LISTOPAD

2021

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Připravte se na výpravy do přírody

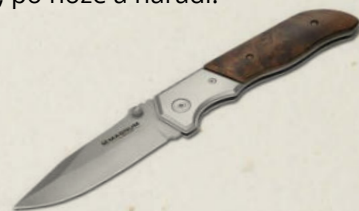
Podzim už je v plném proudu a to s sebou nese nejen listí zbarvené do všech odstínů žluté a hnědé, ale také sychravé dny a mlhy. Právě vlhko, ale i první sníh, který se ještě neudrží, s sebou přináší pro děti skvělé období plné bláta. Avšak aby byly děti v teple a suchu, je třeba je na blátivé dobrodružství vyslat v zateplených pogumovaných kalhotách a bundách. A protože teplo od nohou je naprostý základ, měly by být boty nepromokavé a dost velké, aby se do nich vešly i tlusté vlněné ponožky (a pod ně tenké běžné, abychom nemuseli ty vlněné denně prát). Stejně tak je nutné nezapomínat na nepromokavé rukavice, které dětem nepadají a neshrnují se z rukávů, ideální délka je až k lokti.

Výzkum motivace rodičů pro volbu lesní školky

Studentka Pedagogické fakulty požádala Asociaci lesních MŠ o sdílení dotazníku, který bude podkladem pro její diplomovou práci. Dotazník čítá 22 otázek, jakmile jej odešlete, jsou data plně anonymizována - najdete jej zde: [Pozitivní motivace k výuce v mateřských školách s alternativními pedagogickými směry](#)

Sleva na vybavení do přírody

Po celý listopad 2021 můžete pro objednávky nad 500 Kč využít **slevu 7 %** (slevový kód: LESNISKOLKA-7) od [Bushcraftshop.cz](#), kde najdete vše od oblečení, přes náčiní pro vaření v přírodě, po nože a nářadí.

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

PROSINEC

2021

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Do prosincového času si obvykle přejeme pohodu a klid. Už v listopadovém úvodníku stálo, jak obtížné to bývá pro dospěláky a jak přirozeně přítomné to je pro děti v přírodě. Letošní prosinec ale doslova nutí ke klidu i nás dospělé - omezeními, které na mnohé těžce doléhají. Ale snad je v nich něco přínosného? V adventních spirálách, na adventních věncích, v lucernách září svíčky. Což takhle při každém škrtnutí sirkou vykresat jednu dobrou věc, kterou lze vidět kolem sebe? V článkách, které v prosincovém newsletteru najdete, je k tomu příležitost.

Příjemný zimní čas Vám přeje,
Tereza Valkounová

Udržitelný rozvoj

- v jakém světě chceme žít?

Průvodce cíli udržitelného rozvoje pro děti začíná otázkou v jakém světě chceme žít. Zdálo by se, že nás tato otázka zve do světa fantazie. Pro předškolní děti je ale pojem svět obtížně uchopitelný. A pohled do budoucnosti? Malé děti se zabýdly v tady a teď. Svět ve kterém chceme žít ale nemusí být nic vzdáleného. Kde ho hledat? Pojďme společně. Přicházíme do "našeho" lesa. Co na něm máme rádi? Jak vyjádříme, že to máme rádi? Průvodce posílá vzdušnou pusou - posíláme ji do všech koutů lesa - větším stromů, pařezům, kameni, cestě, veverce, vráně... Vracíme se do zázemí. Když přijde společná chvíle ve školce, můžeme se k tomu vrátit, připravit si do dlaně připravit a poslat ji školce - co na ní mám rád? Možná už v lese, možná ve společném zázemí někdo přijde na to, poslat vzdušnou pusou i kamarádovi, rodičům a dalším blízkým. Rozvíjením pozornosti k tomu, co máme rádi, posilujeme vztah. Vztah je základem péče a obráceně. Chceme-li mít dobré základy pro představu, v jakém světě chceme žít, potřebujeme mít ke světu vztah a mít příležitost o něj pečovat. Udržitelný rozvoj se poučil z ekologické výchovy předchozích let a vyhýbá se strašení. Výzkumy ukázaly, že pozitivní motivace funguje jak pro učení, tak pro změnu chování. A jaké chování je z pohledu udržitelného rozvoje cílem?

Cíle udržitelného rozvoje jsou [rozděleny do 17 kategorií](#). Jsou natolik obecné a na první pohled vzdálené realitě dětí v českých lesních školkách, že je dobré pečlivě vážít, zda s cílem či tématem pracovat přímo s dětmi, nebo bude součástí tzv. informálního kurikula - tedy toho, co děti obklopuje a nepřímo na ně působí. Právě v tomto směru jsou lesní školky z hlediska udržitelného rozvoje výborným vzdělávacím prostředkem.

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

PROSINEC

2021

newsletter Asociace lesních mateřských škol

dím. O mnoha věcech netřeba mluvit, dějí se. Jeden příklad za všechny: cíl 3 – zdraví a kvalitní život. Každodenní pobyt na čerstvém vzduchu s dostatkem příležitostí k pohybu, pravidelné kvalitní jídlo a spánek je obvyklým doporučením pro zdraví. Jen málokteré dítě však má tato doporučení pro zdraví tak naplněná, jako právě dítě v lesní školce. A kvalitní život? V [kvalitní lesní školce](#) je velká šance, že je jím naplněn každý den.

Jak se postarat o duševní zdraví

Péče o duševní zdraví roste v posledních měsících stále více na významu. Projekt Nevypusť duši v této oblasti šíří osvětu a [publikuje přehledné grafiky](#), kde radí, jak si v konkrétní situaci poradit. Pomůže sestavit osobní krizový plán, poskytne tipy, jak na základy psychohygieny, nebo třeba jak podpořit naše děti, (nejen) když je něco tíží.

Podcast s Terezou Valkounovou

Proč se tolik rodičů rozhodlo pro lesní školku? Jak pedagogové pracují s riziky venku? Jaký je rozdíl mezi klasikou a lesní školkou? To a více se dozvíte [v podcastu na téma lesní školky](#) s předsedkyní Asociace lesních MŠ, Terezou Valkounovou.

Opatrujte se (nejen) o Vánocích

Péče o sebe sama je důležitou součástí získání a udržení duševní pohody. U každého může taková péče vypadat jinak – pro někoho znamená poslouchání oblíbené písničky, tvoření někdo zase dává přednost procházce v lese. Jednoznačně je však důležité osvojit si takový životní styl, kde bude všímavost vůči naší duševní pohodě základem ve všech oblastech života – od práce, přes rodinu až po trávení volného času. Pečovat bychom o sebe měli pravidelně, čímž pomůžeme dlouhodobě zlepšit naše fungování v životě. Užitečné tipy najdete na stránkách [opatruj.se](#).

Vánoční tip

[Breakfaststory](#) je jediný český e-shop sestavený pouze z výrobků ze sociálních a chráněných dílen, které jsou vytvořené s láskou k řemeslu a přírodě. Vše je vyrobeno ručně, šetrně a udržitelně. Pod stromeček tak můžete věnovat nejen dárky, ale i něco navíc.

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

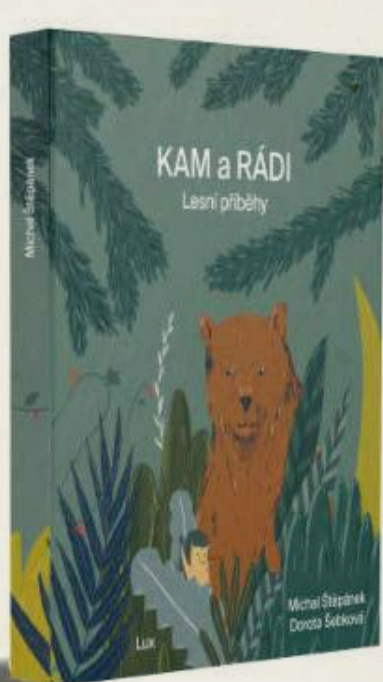
PROSINEC

2021

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Kam a Rádi – lesní příběhy

Básník Michal sepsal pro svého syna Eliáše příběhy o netradičních kamarádech, Medvědovi a Ježkovi. S ilustrátorkou Dorotou spojili na téměř dva roky síly, a z jejich společného vztahu k přírodě a zvířatům vznikla tato kniha. Hlubavý Medvěd by nejraději přečetl každou knihu na světě a pak by dlouho rozjímal o smyslu života. Akční Ježek by naopak nejraději navštívil každý kout lesa, každou výstavu pavučin a lesní koncert. Jejich přátelství je plné zábavy, poučení i dobrodružství. Kde žijí strašidla? A co jsou to omráčky? To vše a mnohem víc se dozvíte z lesních příběhů psaných kosím písmem přeloženém do lidských slov a doplněném krásnými ilustracemi. Pokud vás knížka zaujala, můžete ji podpořit (či zakoupit) na [Hithitu](https://hithitu.cz/).

**Měníme systém.
S odvahou.**

Isoland
Liechtenstein
Norway

Active
citizens fund

Nadace OSF

VDV
VÝCHOV DOKRÉVĚ
Společnost pro děti

SKAUTSKÝ
INSTITUT

